

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnistvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 296.

V Ljubljani, v torek 29. decembra 1891.

Letnik XIX.

Katoliško vsenčilišče.

„Opus saluberrimum et ad nostra tem-pora aptum“ Breve Leonis XIII. S. P.

I.

Hud boj se bje sedanje dni po vsem Sloven-skem. Ne pretaka se sicer kri v potokih, kakor v pravi vojski, vendar se strasti nič manj ne vnamajo, kakor tam. Namesto bridke sablje suče se pero. očitanja in trpke besede leté s te in one strani. Da ne govorim o naltolcevanju in sumničenju, ki so je že tudi pripeljali v bojno vrsto in jo kot izvrstno bojno orožje naperili proti dozdevnim svojim sovraž-nikom.

Na jedni strani vihra zastava katoliške resnice in okoli nje se zbirajo zvesti varuhi sijonski, braneč jo zoper napade prostomišljakov, na drugi strani pa dvigajo prapor „svobode“, „humanitete“ itd., in okoli njih se zbirajo zaslepljeni prevrženci kakor veše okoli svetle luči. Rabijo se vsa dovoljena in nedovoljena bojna sredstva; ne jemlje se ozir na nikako osebo ali stvar, bodisi še tako sveta. Vse mora pod bridki meč, kar je videti sovražno. Vsa-kemu preiščejo jetra in obisti, da spoznajo, čegav je. — In kakor je videti, ta boj še ne pojenjuje, temveč se je začel še le širiti in preti vse potegniti za seboj.

Utegne priti čas, ko bode moral slehernik se odločiti, na kateri strani hoče stati, in ko bode moral izreči svoje prepričanje.

Nekaternikom pa mrzi ta boj, ki pretresa tem-elj Sloveniji. Smili se jim domovina, ki potrebuje složne delavnosti, in v preveliki mehkosti srca so začeli pridigovati mir in spravo. V sredo med bojni šum so dane besede pesnikove:

Vprašanje glasno, čuj, hrumi,
Li narodnost, li sveta vera,
Katera prva je, katera?
To v tabora nas dva deli.
Čemu, oj bratje, ta razpor?
Kaj treba pravde in prepira?“

Kakor da je to vprašanje zgolj teoretiške važ-nosti in nima silno važnih posledic za vse človekovo ravnanje? Ali kakor da bi bilo to jedino vprašanje, ki prouzročuje narodni spor, in bi ne bilo poleg tega še brezštevilno drugih jednako važnih ali pa še važnejših?

Umejemo te želje in klice po miru in spravi in gojimo jih tudi mi. Saj je posebno nam pri sre-u prospeh naroda, in želimo, da bi se razvijal in na-predoval v lepi slogi.

Spravljalivost pa nam mora biti že tudi kot kri-stijanom dolžnost! Lažljivo obrekovanje je torej, ako nas krivijo zlovoljnega izzivanja ali prepirlji-vosti. Nič nam ni bolj všeč, kakor mir in sprava. Toda sprave ne moremo skleniti v svojo škodo. Sramotno izdajstvo bi bilo, ko bi zatajili svoja verska načela, svoje katoliško prepričanje, in čez zid, ki nas loči, podali roko v prijateljsko spravo. Tega ne moremo in ne smemo navzlic vsej miro-ljubivosti.

Kako torej končati borbo? Kako doseči jedin-stvo duhovniške in svetne inteligencije in potolažiti prepir, ki nas razdvaja, da bodo vsaj našim potom-cem napočili srečnejši dnevi?

Prebirajoč zadnjo izjavo vseh avstrijskih škofov, zazdelo se mi je, kakor da so dali cerkveni vladike, govoreč o katoliški vzgoji mladine, migljej tudi nam Slovencem in nam pokazali rešilno sredstvo. To sredstvo je — katoliško vsenčilišče.

Najnovejša šolska naredba na Koroškem.

Iz Celovca, 19. decembra.

(Konec.)

Glavne točke navedenega odloka so:

1. Učne ure za slovenščino morajo se, kakor one za nemščino, uvrstiti med tedenski učni čas na

krajevnim razmeram posameznih šol primeren način.

2. Pouk v slovenskem jeziku na dvojezičnih šolah je za vse otroke obvezen (obligaten). Ako pa stariši otrok, ki obiskujejo take šole, želé, da so njih otroci tega pouka oproščeni, naj se tej prošnji ustreže. Ta zahteva se more izreči ustno ali pismeno tudi o priliki šolskega vpisovanja.

3. Da se otroci obvarujejo preobložbe, more se v drugem in tretjem oddelku opustiti po ena učna ura namenjena risanju in telovadbi. — Te naredbe naj takoj veljavo dobé na vseh tistih šolah, na ka-terih se šolsko leto ravnokar začelja; v drugih pa o Veliki noči, ko se začelja novo šolsko leto. —

To je torej najnovejša naša „pridobitev“ na polju ljudskega šolstva. Moremo se-li ž njo zado-voljiti?

Oglejmo si jo podrobneje!

Ad 1. Ukaz veli: „Učne ure ... morajo se uvrstiti ... na krajevnim razmeram posameznih šol primeren način.“ Čisto nejasne so te besede, a nam vendar umljive, ko se spominjamo odloka z dné 2. febr. t. l., kjer se ukazuje: „Pouku v sloven-ščini določene ure naj se brez izjeme odložé na konec dopoldanskega poučnega časa.“ Po vsej pravici uprli so se Slovenci tej določbi, koji se mora ugovarjati iz didaktičnih, kakor pedago-gičnih ozirav. Zbog tega predručil je deželni šolski svet svojo prvo določbo, a zato izbral čisto ne-jasne in nedoločene besede: „na krajevnim raz-meram posameznih šol primeren način“. Na te „krajevne razmere“ ozirali se bodo že naši učitelji, vneti zastavonosci liberalne stranke, kajti sicer tri-krat gorje koroškemu učitelju, ki prezira ukaze. Reč ostala bode torej vkljub novemu ukazu zopet pri starem, kar se dá i sklepati iz 3. točke odloka.

Ad 2. S prvim svojim odlokom določil je ko-roški deželni šolski svet, da bodi pouk v slovenščini

LISTEK.

Strašna voznja.

(Ameriška črta. — Angleski napisal E. Chatter.)

Vsprejeli so me v Louisvillu pri železnici za snažitelja strojev. Petnajst mesecev moral sem se ukvarjati s tem umazanim poslom, predno sem na-stopil prvo vožnjo na vlaku kot kurjač.

Ta prva vožnja pa bi bila za-me skoro tudi zadnja.

Dasi je od tedaj minulo že mnogo let in sem jaz med tem vodil vlake kot strojevodja, vendar mi misel na mojo prvo vožnjo po železnici nikdar ne izgine iz spomina. Vršila se je pa tako-le:

Neki večer dobil je načelnik postaje v Louis-villu telegram iz Westona, ki je bil kakih sedem-deset milj oddaljen, naj pošlje novo lokomotivo, ker se je poškodoval stroj pri vlaku. Načelnik je odločil za to najlepši stroj z imenom „General Grant“. Do-ločil je tudi strojevodjo in kurjača ter ukazal, da naj bo stroj v sedmih urah na svojem mestu.

Strojevodja, Ben Norris, prišel je o pravem času, toda kurjača, Jona Westa, pa ni bilo. Še le čez jedno uro prišel je na kolodvor. — Izbuhle oči in negotova hoja so pričale, da je pijan. — Poznal sem razmere ubozega moža in zeló sem ga miloval. Pred dobrim tednom umrla mu je jedina hčerka; v pijači je revež iskal utehe. Sicer je vedno točno

izvrševal svoje dolžnosti. Vedel sem pa tudi, da ga bodo takoj odslovili, ako ga načelnik zapazi pija-nega. Treba je bilo dobiti družega kurjača. Svoj posel izročim prijatelju Jimu, ki mi je tudi obljubil, da spravi pijanega tovariša domov. Upal sem, da se v dveh do treh urah prespi in da z večernim vlakom pride za menoj v Weston. Povedal sem to tudi strojevodji, ki je temu pritrdil; a skoro sem se prestrašil strojevodje, ko sem ga zagledal; zdel se mi je ta dan ves premenjen. In ko sem mu pripo-vedoval, zakaj da jaz grem ž njim, ni se skoro nič zmenil.

Mislil sem: Danes je strojevodja slabe volje, pot bo dolgočasna, a kaj hočem, prijatelju je treba pomagati.

Prišel je čas, da odidemo. Komaj sem bil na svojem mestu pri stroju, spustil je Norris par in urno smo šinili s postaje. Tu sem se jaz nekoliko sklonil; načelnik namreč ni smel zapaziti, da ni pri stroju kurjača, katerega je on določil.

Bil je krasen poletni večer. Hiteli smo čez polja in skozi gozde ter švigali kakor strela čez mo-stove. Hitra voznja me je zeló veselila; pregledoval sem krasen stroj in želel sem si vedno voziti se ž njim. Tako sem bil navdušen za naglo vožnjo, da se mi je celó zamišljeni strojevodja zdel na potu prijaznejši, kakor od pričetka na kolodvoru.

Molčé je Ben Norris zrl neprestano pred-se. Parkrat sem ga nagovoril, a ničesar mi ni odgo-

voril, kakor da bi nič ne vedel, kaj se godi okrog njega.

Nakrat pa se vzdrami, pogleda na toplomer, nekaj zašepeta, sklone se ter pogleda v peč.

„Priloži!“ ukaže tako oblastno, da sem se skoro zbal.

Seveda sem storil, kar mi je rekel; a oglja nesem nasul na ogenj, marveč le okolu plamena. Precej se je poznalo pri stroju, mnogo hitreje smo vozili. Vročina je bila nezmerna; čutil sem, da je prehuda.

Tovariš zopet upre svoj pogled pred-se. Na-posled se obrne proti meni ter mi nekako raz-dražen reče:

„Kdo je rekel, da ‚Grant‘ ni najhitrejša loko-motiva na celi progi?“

„Mnogi trdijo, da je ‚Praesident‘ še mnogo hi-trejši,“ odgovorim mu jaz mirno, nič hudega sluteč.

„Lažnjivci!“ zakriči Ben Norris nad menoj. „Vsi lažete! ‚Praesident‘ urnejši? Bomo videli!“

Ta odgovor me je iznenadil; toda odgovoril nisem ničesar, ker sem poznal navade tovariševe. Bil je sam svoj človek in sedaj je še razdražen. Spoznal sem, da je bolje, ako molčim.

Ravno se spomnim, da sem pozabil povedati, kakšen je bil ta mož po svoji zunanosti. Bil je vi-soke lepe rasti in zeló močan. S takim človekom se ni prepirati.

(Konec slédi.)

neobvezen, t. j. volja starišev odločuje, ali se naj njih otroci tega pouka udeležujejo ali ne. Samo ob sebi se umeva, da so Slovenci taki naredbi odločno ugovarjali in za materinščino svoje dece zahtevali vse one pravice, ki jej gredo po človeški pameti in cesarski postavi. Da odvrne opravičeno pritožbo, določil je deželni šolski svet v najnovejšem svojem ukazu, da mora biti slovenščina obvezen predmet za vse šolarje dvojezičnih šol. To bi se sicer še dalo slišati, — a isti deželni šolski svet že v drugem stavku zopet preklicuje, kar je bil dovolil v prvem.

Kako pa umeva koroški deželni šolski svet besedo „obvezen“, priča že odlok z dné 6. septembra 1891. l. štev. 1881., po kojem se zavrača prošnja Žabničanov, da bodi slovenski pouk za vse otroke tamošnje šole obvezen. V tem odloku se pravi namreč:

„Kar se tiče zahteve, naj bodi slovenski pouk obvezen za vse otroke, ki obiskujejo šolo, moramo pripomniti, da ni zadostnega uzroka, po katerem naj bi se v dvojezičnih šolah pouk v slovenščini s silo uvedel. Na to, da se v takih šolah deca priučijo i slovenskemu jeziku, gleda se popolnoma (?) že s tem, da se onim otrokom, kojih stariši to spoznajo za potrebno, dá prilika (!) priučiti se slovenščini!! —

Res ne moremo spoznati, v čem se besede družega ukaza razločujejo od onih prvega, kjer se veli mej drugim: „... da oni otroci, ki se pouka v slovenščini po volji svojih starišev ne udeležé, ... morejo oditi.“

V koliko smo torej koroški Slovenci sedaj po drugem ukazu na boljšem??

Kdor le količkaj pozna koroške „posebne razmere“, kakor se je račil izraziti g. naučni minister, ne bode težko uganil, kam pes tudi v tem slučaju zopet tace molí! Treba v to le količkaj poznati vztrajno delavnost naših učiteljev, kjer je izpolnjevali migljeje nemškega „schulvereina“, t. j. delati zoper Slovence in na vse kripnje ponemčevati! Po mnogih prežalostnih skušnjah v tej stvari moramo, — žal — le pretrdno biti uverjeni i sedaj, da se bode z vsemi silami od gotove strani delalo zoper slovenski pouk, in da bode omenjeni ukaz, naj se v si otroci poučujejo v slovenščini, ostal na — papirju!

Da se tak ukaz ne vjema niti z zdravo pametjo, je jasneje nego beli dan. Na noben način se slovenska deca ne more oproščevati pouka v svoji materinščini. Da se pa slovenski stariši po neobzirnih, krutih nasprotnikih res silijo v to, naj postanejo izdajice svoje materinščine, — pričelo se je prav s tem demoralizovati doslej verno, cesarju svojemu zvesto udano ljudstvo! Nasledki tega bodo pa neprimerno hujši od onih, o kojih je govoril g. naučni minister, da zadenejo slovensko ljudstvo, ako ne zna nemški! — Koliko pa hasni nemškutarija, ki našemu ljudstvu iz srca trga ne samo slovenske narodnosti, temveč i vero in pravost, o tem imamo baš na Koroškem le prežalostne dokaze!

Ad 3. Kakor prvi dve točki ukaza, nam i tretja ne ustreza. Pouku v slovenščini, t. j. materinščini otrok žrtvuje se namreč, kakor razvidno, po jedno uro risanja in telovadbe. Od kod in kje se bode našla tretja poučna ura za slovenščino, o tem ukaz modro molči. —

S tem, da se deca prikrajša v pouku v risanju in telovadbi, se slovenski stariši ne morejo zadovoljiti, kajti to sta predmeta, ki nista tako brez vrednosti, kakor bi se mislilo. Pri risanju vadi se oko in roka in ni brez koristi, ako zna človek s podobo na papirju pokazati, kaj si v glavi misli. In čeravno bi se mislilo, da telovadba na deželi ni tako potrebna, ne sme se prezreti, da se otroci ravno pri telovadbi naučé vojaške hoje in vojaškega gibanja, kar gotovo ni brez pomena v našem času splošne vojaške dolžnosti in „črne vojske“.

Sicer se pa otrokom šolsko breme s tem nič ne olajša, ako se oprosté telovadbe in risanja; kajti za risanje se ni treba doma učiti in pripravljati in telovadba je otrokom bolj za kratek čas.

Da se pa slovenska deca preobloži s tem, da se od nje zahteva v jezikovnem pouku dvakrat toliko, nego od nemške. Kar se je nemškim otrokom treba učiti samo za nemščino, tega se mora slovenska deca naučiti za nemščino in slovenščino! Poleg tega poučujejo se slovenski otroci še v njim povsem tujem, neznanem jeziku, od učiteljev, kojim je materni jezik šolarjev čisto neznan!! — — —

Osvetili smo tako nekako najnovejšo našo „pripodobitev“ (?) gledé ljudskih šol. Razvideti je, da je namen temu ukazu le ta, da se odlašá, in ako le mogoče, do cela prepreči ugodna rešitev vloženih 33 prošenj za slovensko šolo. — Naše žalostne šolske razmere se po tem odloku niso zboljšale niti za mrvice!

Dolžnost vseh koroških domoljubov, kojim ni še ugasnila ljubezen do slovenskega jezika, je pa, da se kot jeden mož postavijo v borbi za slovensko šolo, v borbi, vsiljeni nam od nasprotne strani.

—rn—

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. decembra.

Notranje dežele.

Razdelitev okrajev po narodnostih na Češkem. Nemški listi so iznašli, da se da razdelitev okrajev po narodnostih na Češkem skleniti tudi z navadno nadpolovično večino. To je seveda zavisno v prvi vrsti od deželnega vrhovnega maršala. Sicer je pa treba vedeti, da so Staročehi in veleposestniki na Dunaju dovolili v tako razdelitev okrajev le s pogojem, da se hkratu premeni volilni red. Od te zahteve pa sedaj gotovo ne bodo odstopili. Prememba volilnega reda je pa navezana na dvetretjinsko večino. Zaradi tega smo preverjeni, da se ta stvar ne bode rešila Čehom na kvar.

Rusini. Teliševski se baje pogaja z Mladočehi, da bi solidarno postopali z rusinskim klubom v državnem zboru. Teliševski svoje postopanje s tem utemeljuje, da Rusini nemajo ničesa pričakovati od sedanje vlade. Govori se, da je pogajanje začel na svojo roko. Teliševski pripada onim poslancem, ki so bili začeli pogajanja s Poljaki, katerih pogajanj nasledek je bil mladorusinska stranka. Jezi ga najbrž, da sporazumljenje s Poljaki ni imelo zaželenih vspehov.

Vnanje države.

Italija. Kako d leč so že podivjali neki krogi v Italiji, pokazalo se je nedavno v Riminiju. Predstavljala se je igra „Nazarejec“. Ko je nastopila glavna oseba, začeli so žvižgati, pa ne zaradi slabe igre, temveč zaradi vloge same. Slišali so se klicí: „Doli z Nazarejcem! Mi nočemo nobenega Boga! Proč z duhovniki!“ Ko je pa Juda poljubil Izveličarja, so pa vsi ploskali in zahtevali, da se zaigra še Garibaldijeva himna. Daleč je že prišlo v blaženi Italiji!

Bolgarija. Več bolgarskih dam je bilo postavilo dve spomenici o tem, kako se grdo dela s političnimi vjetniki v Bolgariji, in je izročilo zastopnikom velevlastij. Zaradi teh dveh spomenic se je bila začela preiskava. Preiskava je pa pokazala, da so na prigovarjanje soproge zaprtega Karavelova zares podpisale jedno spomenico. O spomenici, v kateri se obrekuje vlada, pa nič ne vedó in jo je torej soproga Karavelova najbrž sama skovala. Tako se stvar pojasnjuje od vladne strani.

Bolgarska in Grška. Bolgarska vlada je uvela bolgarski učni jezik v vseh vzhodno-rumeljskih šolah. Dosedaj je bil v mnogih šolah grški učni jezik. Grška vlada je baje mislila odločno ugovarjati tej naredbi bolgarske vlade, pa se je premislila. Menda so v Atenah spoznali, da se ne kaže mešati v notranje bolgarske zadeve in da bi jih pri tem ne podpirala nobena evropska država. V zbornici se je sicer stavila neka interpelacija o tej stvari, pa minister je poslance s tem potolažil, da je grški poslanik že v Sofiji vlado opozoril, da to ne gre. Obljubilo se mu je, da se bode zakon v korist Grkom premenil. Sicer pa so ta stvar v prvi vrsti tiče patrijarha, ki naj brani svoje pravice. Grška vlada je tako vso stvar odvalila na patrijarhat, dobro vedóč, da ničesar ne opravi.

Rumunija. Vlada se je udala željam junistov in razpustila zbornico. Splošno se pričakuje, da bode po novih volitvah mogoče dobiti novo večino. Mej ministerskim predsednikom in vodjo junistom Carpom vrše se pogajanja o kompromisu. Junisti zahtevajo, da se jim dadó trije ministerski portfelji, dvanajst prefektur in da vladna stranka pri volitvah podpira petdeset njihovih kandidatov. V ministerstvo bodo baje vstopili junisti Carp, Ghermani in Marghilaman. Izstopili bodo pa Tache Janescu, Sturdza, Seianu in princ Stirbey.

Rusija. Carju baje ni prav po godu, da je Francija tako odločno nastopila proti Bolgariji. Da je pretrgala diplomatske zveze, to je pač dobro, ali tega pa Rusi ne morejo odobravati, da je Francija začela na sultana pritiskati v tej zadevi. V Peterburgu se bojé, da se ne bi sultan vsled tega pritiska bolj oklenil trodržavne zveze. Ruski veleposlanik v Parizu je baje že dobil migljaj, naj Francijo opozori, da stvari predalet ne tira.

Brazilijska. V tej državi so sedaj vstaje na dnevnem redu. Povsod so nezadovoljni z guvernerji, katerih se hočejo z vstajami iznebiti. Taka vstaja je v Desterru, ki se hitro razširja. Tak razvoj stvari je jako žalosten. Če se bode prebivalstvo prepričalo, da je vstaja najboljšo sredstvo za odstranitev urad-

nikov, potem pač ne bode mogoče nobeno redno vladanje.

Japonska zbornica se je razšla. V zbornici sta se zjediniili obe opozicijski stranki, da bi vrgli sedanjo vlado. Nova stranka, ki se imenuje napredna, zahteva, da se pomanjša število uradnikov in državni budget. Cesarju nova stranka ni prav po godu, ker tira fakijsko opozicijo. Pozval je zatorej njenega voditelja, bivšega ministra Ohumo, da izstopi iz državnega sveta. Ta je vladarjevi želji ustregel prav po evropski navadi. Prosil je za ostavko iz zdravstvenih oziróv.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 21. decembra. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti je imela svojo slovesno sejo dné 10. decembra t. l. Kakor po navadi izpregovoril je najprej novi njen predsednik ravnatelj Torbar svečani govor, v katerem je razpravljaj o razplodbi v rastlinstvu, posebej še o orhidejih. V tem govoru je ob enem dokazoval, kako nimajo prav oni prirodoslovci, ki so protivniki teologije sploh v prirodi in še posebej v rastlinstvu. Govor je bil nedvojbeno naperjen proti onim našim prirodoslovcem, ki so se preveč oklenili darvinističnih načel v prirodoopisni znanosti.

Za tem govorom je prečital tajnik dr. B. Šulek dolgo poročilo o delovanju akademije. V vsakem pogledu je bilo delovanje akademije znanosti, če se pomisli, da je izdala pet knjig „Rada“, eno knjigo (XXIV.) „Starin“, eno kajigo (XXII.) „historičnih spomenikov“ ter razpravo Smičiklasovo o slobojenju Slavonije. Od velikega besednjaka hrvatskega jezika je izšel 12. zvezek, a za prihodnje leto je pripravljenega gradiva dosta iz vseh strok znanosti. Knjižnica se je pomnožila po knjigah, ki jih dobiva akademija v zameno z drugimi književnimi društvi, pa tudi po darovanju in kupovanju. Knjižnica, ki je važna posebno za slavistiko, je zdaj vrejena, pa je nade, da bode v enem letu popolnoma dogotovljena.

Tudi galerija slik se je letos pomnožila z lepimi slikami, od katerih je nabavil sam škof Strossmayer sliko „mlada patričanka“ od vlaha Bukovca, ki je bil nagrajen v Parizu. Akademija pa je kupila lepo sliko sv. Frančiška Asiškega od o. Celestina Medovića in „slavonsko devojko“ od F. Arona, ki je bil za to sliko nagrajen v Monakovem. Tako je akademija začela kupovati slike domačih umetnikov ter jih na ta način tudi podpirati. Bog bi dal, da bi se to kupovanje le pomnožilo! Galerija naša ima po najnovejšem popisu 309 umetnin, ki so izložene. Da se svet zanima za to zbirko, je najbolji dokaz, da je bilo letos do novembra 15.000 obiskovalcev v galeriji. Seveda je bila izložba povod, da je število obiskovalcev tako ogromno naraslo.

Akademijaska glavница je znašala koncem leta 413.008 gld. ter se je povečala od leta 1889. za 14.968 gld. Razven tega ima akademija še tri hiše v Zagrebu. Ves prihod za l. 1890. je bil 19.581 gld. S tem zneskom je izdala akademija 12 knjig v obsegu 200 tiskanih pól, a vrh tega je podpirala tudi znanstvena raziskavanja. Iz tega se vidi, kako delavna je naša akademija, in koliko bi ona še več storila, ko bi jo tako podpirali, kakor Madjari svojo, dočim naša ne dobi od vlade niti novčiča. Pa se vendar vsak dan trobi po vladinih časopisih, koliko stori današnja vlada za prosveto v Hrvatskeji. Akademija je izgubila tečajem letošnjega leta tri svoje člane, namreč: dopisujočega člana dr. Romulda Hubea v Varšavi, dr. Fr. Miklošića na Dunaju in dr. Gustava Wenzela v Pešti. Imenovala pa je za tajnika svojega pravega člana dr. Konst. Vojnovića, a za dopisujoče člane v filozofsko-juridičnem oddelku: dr. Gjuro Arnolda, ravnatelja kr. učiteljišča v Zagrebu in Milana Zoričića, ravnatelja kr. zemaljskega statističnega urada v Zagrebu, a v razredu matematično-prirodoslovnem: dr. C. Lepaige-a, vseučilišnega profesorja v Liégéu v Belgiji in dr. Dragotina Kramberger-Gorjanovića.

Najgrja navada pri Slovanih je ta, da tujce prerado v vseh stvareh posnemamo in preveč čislamo. Posledice te slabe navade morejo se opaziti povsodi in vsak dan. Posebno žalostno pa je, da se naš mili jezik postavlja v kot, a mesto njega se širi nemščina ali pa tudi francoščina brez vsake potrebe. Med zapadnimi Slovani so bili Čehi prvi, ki so se ustavili tej grdi navadi ter so osnovali ženska društva, katera so delovala na to, da se odstrani iz obitelji vse, kar je tujega, posebno tuj jezik pa tudi tuje šege. In v kratkem se je med Čehi mnogo spremenilo, pa ni čudo, da se dandanes

po čeških mestih zares prav malo nemški govori. A kako je v tem pogledu pri nas in pri vas? Žalostno. Kako se pri nas v Zagrebu „švabčari“, poročal sem že v „Slovencu“. Danes pa imam javiti vesel glas, da se tudi pri nas snuje tako žensko društvo kakor jih imajo Čehi. In to je že tudi skrajni čas. Zdaj, ko so mnogi naši sinovi svojo domovino spravili v preveliko odvisnost od Ogerske; zdaj ko je ogenj domovinske ljubezni nadomestila želja za udobnim življenjem, kar pa se more doseči le z zatajenjem domoljubja; zdaj, ko je v naših političnih krogih izgovorjeno geslo, da se imajo povsodi iztisniti stari Ilirci: zdaj je prišel red zopet na plemenite žene, da se združijo ter ohranijo mlajši zarod za domovino, kakor je nekdanja plemena mati Gajeva svojemu sinu probudila iskro narodnega oduševljenja. Srha temu društvu ne bi bila politična, nego domoljubna. V prvem redu bi se imela gojiti ljubezen do materinskega jezika hrvatskega in s tem ljubezen do domovine, in v drugem redu občuvati vse dobre stare šege in navade svojega naroda. Na tak način se more zopet narod popolnoma probuditi ter ostati veren in ponosen, ne pa odvisen od tuje milosti. Središče temu društvu ima biti Zagreb, a podružnice po vseh večjih mestih Hrvatske in Slavonije. Za vzdrževanje društva bili bi doneski prostovoljni od 1—10 gld., ali pa kazni za vsako tujo izgovorjeno besedo od 2 do 10 kr. (Koliko bo to denarja v Zagrebu na nemške besede!) Tudi bi se imel izdajati list „Glas naših gospoja“ gospodarskega in modnega sodržaja. Nade je, da se bode ta lepa misel tudi dejanjsko izvela, saj je zares prepotrebna. Ravno tako društvo bilo bi tudi za Ljubljano neobhodno potrebno. Iz rodovin naj se širi domoljubna zavest že v otrocih, potem se ne bode dala tako lahko omajati. Že otrok naj vé, da je Slovan in ravno toliko vreden, kakor Nemec, potem poslednji v svoji ošabnosti ne bode mogel govoriti o „inferiornih rasah“. Tedaj domoljubke slovenske na delo!

Iz Celovca, 26. dec. (Razno. — „Mir.“) Težko borbo za svoj narodni obstanek imajo koroški Slovenci. Ta boj poostiril se je posebej v zadnjem času, odkar i Slovenci slovenskega Korotana odločneje in glasneje tudi záse zahtevajo ravno iste pravice, katere vživajo naši nemški sosede. Nemška lažiliberalna stranka smatrala je že delj časa Koroško za povsem nemško deželico in prav resno poudarjalo se je v nekotih krogih, da bode najmanj v desetih letih slovenščini na Koroškem čisto odklenkalo. A hvala Bogu, zlobni nasprotniki so sicer dolgo časa obračali, Slovenci pa naposled obrnili, t. j. pokazali, da i oni še živijo in še prav krepko, da se zatorej zla prorokovanja škodoželjnih nasprotnikov hkratu ne bodo spolnila.

To sevé hudo bode naše mogotee, in zató točijo krokodilove solzé, ter z vsemi silami delajo zoper nas. Prav po načrtu jelo se je v zadnjem času delati zoper slovenski živelj na Koroškem in to s sredstvi, ki bi se pač ne smela rabiti v pravi državi, koje temeljne postave jamčijo enakopravnost vsem narodom. Z vsakojakimi pretvezami, zlasti pa pod krinko takozvanega deželnega miru se potiskava slovenski ljud dosledno v kot, dela se s pritiskom na to, da bi se prej ko možno zatrl zadnji pošteno misleči koroški Slovenec.

Kdor si za tó želi daljših dokazov, naj rači samo v roké vzeti kako številko kateregabisodi koroškega „liberalnega“ lista, od „Deutsche allgemeine Zeitung“ v Baljaci začeni do „Celovčanke“, in našel bo malone v vsaki številki takorekoč posebno rubriko, ki služi razpravam zoper slovensko: „Hetzer-Gilde!“

V vsakem, še tako nedolžnem pojavu slovenske narodnosti vohajo naši nasprotniki „russische Schliche“, in Bog védi, kaj še! Zato ovadustva v javnosti kakor zasebno ni konca ne kraja, in da le količkaj morejo škodovati kakemu slovenskemu rodoljubu, ki ne mara izneveriti se svojemu prepričanju in svojim vzorom, izvéstno to storé „ad Germaniae maiorem gloriam!“ — V dokaz temu so mnogi dogodki najnovejšega časa.

Ni se torej čuditi, da i staroslavni celovski mestni očetje ob vsaki priliki pokažejo svoje „nemško“ mišljenje in svojo mržnjo nasproti slovenski tretjini prebivalstva. Kjer je treba kaj za davkoplačevalce koristnega in dobrega ukreniti, tam je tukajnji mestni odbor navadno prav počasen in dokaj rad spravi dotične predloge „na dolgo klop.“ A ko treba pokazati „pristno“ svoje nemštvo, tedaj jim nemška njih srca kar vskipé svete (!?) navdušenosti za nemštvo, ki je baje v nevarnosti po onih

„nebodijihtraba“ — „bindišarjih!“ V mestni sobi se potem čujejo mnogobesedne in bobneče filipike zoper „predrzne“ Slovence, — „liberalni“ listi pa hlastno pobirajo drobtine, ki ob takih prilikah obilno podajo od mize, za katero slavni očetje sklepajo o mestnih koristih.

Taka komedija vprizorila se je i zadnjič zopet, in sicer se je srd mestnih očetov obračal, kakor že prej mnogokrat, zopet zoper naše! „Katoliško-politično društvo.“ (Konec sledi.)

Iz mestnega zbora ljubljanskega.*)

V Ljubljani, dné 23. decembra.

Gospod župan naznani, da je naprosil gospoda deželnega predsednika, naj povodom smrti nadvojvod Henrika in Sigismunda presvetlemu cesarju blagovoli sporočiti najudanejšje sožalje ljubljanskega prebivalstva, in da je presvetli cesar milostno se zahvalil.

Odbornik Gogola poroča v imenu stavbinskega in finančnega odseka o ponudbi g. A. Dečmana glede odkupa sveta za novo cesto na Poljanah. Poročevalec sicer prizna, da bi bila potrebna cesta s Poljanske ceste do Streliške ulice, toda cena 1 gl. za 1 meter je previsoka, ker cesta bi stala s kanalom do 10.000 gld. Ponudba naj se torej odkloni g. Dečman pa pozove, da v smislu § 60. stavbinskega reda za Kranjsko predloži mestnemu magistratu razdelitveni načrt sveta.

Odbornik dr. vitez Bleiweis podpira ta predlog, ker je v onem kraju še več stavbenega sveta in je tudi nova cesta potrebna zaradi nove brambovske vojašnice in drugih javnih poslopij. Predlog obvelja.

Odbornik ces. svetovalac Murnik poroča o razdelitvi mestnega posestva poleg Resljeve ceste nekdanj Jelenovega sveta, in nasvetuje, naj se za sedaj še ne prodá, ker je v najemu in morda mesto še samo potrebuje ta prostor, in naj se ne razdeli, ker bi bili posamezni deli itak preozki za stavbišča. — Obvelja.

Odbornik Zupančič poroča ob oddaji dimnikarskega dela v mestnih poslopijih. Ponudbi sta vložila samo g. Ludovik Stritzl in g. Vrhovec. Dela v mestnih poslopijih se oddajo za 300 gld., v mestni vojašnici za 296 gld. 90 kr.

Odbornik dr. Stare poroča o razsvetljavi nove tržaške ceste in one preko nekdanj Zelnikovega sveta, ter nasvetuje, da se postavi sedem petrolejskih svetilnic. — Obvelja.

Odbornik Pirc poroča v imenu odseka za olupšavo mesta o vredbi prostora okoli gledališča in podaljšanje tržaške tovarne ceste do Marije Terezije ceste.

Odbornik prof. T. Zupan v splošni debati odločno ugovarja, da bi se cesta podaljšala skozi nunske vrt. Mati-prednica mu je že jokaje tožila, da se nune že nad 200 let trudijo za vzgojo ljubljanske ženske mladine, in bi torej zelo obžalovala, ko bi jim hoteli vzeti del vrta.

Odbornik Valentinčič naglašá, da je nova cesta do celovške ceste nepotrebna, ker bi koristila morda le tobačni tovarni, na trg pa vozijo ljudje le skozi Gradišče. Cesta naj ostane le do Knafljevih ulic, a ne podaljša, ker je več nujnejših potreb v mestu.

Nato se prične razprava o posameznih predlogih. (Konec sledi.)

*) Zaradi mnogega gradiva zaostalo.

Op. ured.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. decembra.

(Prevzvišeni gospod knezoškof) so se danes popoldne vrnili iz Gorice.

(Katol. tiskovnemu društvu) poslal je č. g. župnik Jakob Dolenc v pospeševanje družbinah namenov za novo leto petdeset goldinarjev. Živel! Bog plačaj.

(† Radivoj Poznik.) Prijatelj pokojnikov nam piše dodatno: Blagi Radivoj je umrl izvršujoč poklice, kajti zadnja dva dni pred smrtjo je bil na komisiji. Vest o njegovi smrti je iznenadila in užaločila vse njegove znance in prijatelje, kajti bil je zlat značaj in vzgleden Slovenec, kakeršnih vedno bolj pogrešamo. Rodil se je l. 1849. v Kropi na Gorenjskem, na ljubljanski realki je bil ves čas odličen dijak, tehniko je prav dobro dovršil v Gradcu, l. 1873. pa je kot praktikant vstopil pri stavbenem

uradu c. kr. deželne vlade kranjske v Ljubljani. Premeščen je bil v Krško, kjer se je poročil s sestro g. državnega in deželnega poslanca V. Pfeiferja. Za časa Widmanna je moral Poznik, ki nikdar in proti nikomur ni zatajil svojega narodnega prepričanja, iz svoje domovine v Krems, pozneje na Dunaj in Dunajsko Novo Mesto, kjer je postal c. kr. inženier in imel mnogo posla pri dunajskem vodovodu. Znan je bil kot vesten uradnik in veščak v svoji stroki. Že kot dijak je bil zaveden in navdušen narodnjak, tak je ostal do smrti. V Gradcu je osnoval literarno zabavno društvo „Vendija“, kateremu je bil prvi predsednik. L. 1879. je na Dunaju osnoval „Slavjanski Almanah“, zbirko slovstvenih del v vseh slovanskih jezikih. Že drugi letnik je bil konfiskovan in Poznik je imel vsled tega mnogo grenkih ur; poleg gmotne škode nakopal si je še disciplinarno preiskavo, ki je trajala mnogo mesecev, in to vse zaradi narodne maloruske pesence. Vsled posredovanja njegovega g. svaka se je stvar ugodneje rešila in Poznik je bil za kazen premeščen v Krems. Dunajski Slovenci ga skoraj nikdar neso pogrešali, kadar je imelo svoj večer ali podporno društvo za slovenske velikošolce, slovenski klub ali akad. društvo „Slovenija“. Bil je radodaren za narodne namene do skrajne meje, posebno rad je podpiral slovenske dijake. Že kot dijak je začel nabirati slovenske narodne pesni in gotovo je imel nabranega mnogo blaga. S kratka: R. Poznik je bil pravi narodni mož, katerega prerana smrt je velika izguba za njegovo gospo soprogo in deco, pa tudi za domovino. Pogreba njegovega se je z Dunaja udeležil g. prof. Stritar, nemški dunajski tovariši so položili venec na krsto, sosedni duhovniki so mu skazali zadnjo čast. Pokoj njegovi duši!

(Božičnica v Marijanišču.) Dne 27. t. m. se je, kakor po navadi, obhajala božičnica v Marijanišču. Mnogo odličnih gospodov in gospej je počastilo sirotišče z obiskom, med njimi visokorodni gospod deželni predsednik baron Winkler z vis. gospo soprogo, gospod fml. Schilbafsky in drugi. Vspored je obsegal deklamovanje, petje in oratorij „Sv. Elizabeta“, katerega je sestavil Jan. Ferd. Müller. Najprej je pozdravil v nagovoru deček navzočo gospodo in jo zahvalil za naklonjenost, katero skazuje Marijanišču. Druga deklamacija je veljala „Božiču“, tretja je bila znana Levstikova legenda „Živopisec in Marija“. Vmes so se pevale božične pesmi. — Drugi del slavnosti je bil oratorij. Glasbeni del je sicer resen, vendar se lepo sklada s predmetom. Šest deklamacij je razkladalo to, kar so predstavljale šestere žive podobe. Zlasti poslednje so jako ugajale občinstvu, kar je vselej oznanjalo z burnim ploskanjem. Vsa slavnost se je vršila v najlepšem redu. Petje je vodil preč. gosp. p. Hugolin Sattner, na harmonij igral g. učitelj Sachs, pri petju so zlasti pomagali gospodje Razinger, Paternoster in Pucihar. — Ko je občinstvo odhajalo, imeli so gojenci pravo božično veselje pod krasnim božičnim drevesom, veseleč se prejetih daril.

(Imenovanje.) Poštними asistenti so imenovani praktikantje: Anton Defronte in K. Happacher v Trstu, Ivan Tomažič v Ljubljani in Ad. Schiffrer v Trzinu.

(Malomarnost ali kaj?) Poroča nam nekdo: V nedeljo dné 20. t. m. je bil, kakor ste poročali, strašen ogenj v Rakitniku na Notranjskem; poginilo je v plamenu tudi 8 prašičev in 2 konja. Tako pové razglas c. kr. okr. glavarstva v Postojini z dné 26. t. m. Prašiče so spravili s pota cigani, a zadušena konja ležita še danes v ponedeljek dné 28. decembra tam, kjer sta poginila. Zaradi hudega smrada ljudje že skoraj ne morejo mimo po veliki državni cesti. Vprašanje: Kdo bi moral v kraj spraviti mrhovino in kdo bo odgovoren, če se izčimi kaka nalezljiva bolezen? Naglost sicer ni pridna, a kar je preveč, je preveč!

(Odbor kmetijske družbe za Koroško) začel je v nestrpnosti do Slovencev stopati za celovškimi mestnimi odborniki. Deputacija koroških Slovencev, ki se je novembra meseca mudila na Dunaju, izročila je g. poljedelskemu ministru prošnjo, naj on vpliva na to, da se pri kmetijski družbi koroški nastavi slovenščina večš popotovalni učitelj. Gosp. minister poslal je dotično prošnjo odboru kmetijske družbe, naj ta o nji izreče svoje mnenje. Ta odbor sevé pa vidi v tem, da bi se slovenski kmetje v poljedelskih zadevah poučevali v slovenskem jeziku, že veliko nevarnost za nemštvo, in zato je

sklenil v svoji seji dné 17. decembra, izročiti pri visoki vladi vlogo, v kateri se poudarja: „da želje deputacije ne (?) izvirajo iz dejanskih potreb slovenskega prebivalstva, ki se peča s poljedelstvom, temveč izvirajo iz političnih motivov, kakor že društvo, v kojega imenu se je peticija izročila, ni društvo poljedelcev (!?) (ali slovenski kmetje niso poljedelci??), temveč politično društvo, kojemu je namen „narodna“ politika (!!) in se le „po strani“ bavi s poljedelskimi zadevami. Osrednji odbor nadalje poudarja, da hoče ostati zvest izročilu društva, ki gleda le na blagor kmetskega stanu, da se mora tako ogibati vsakega političnega gibanja, in v tem prizadevanju naj društvo podpira visoka vlada.“ — To so uzroki, na katere se opira kmetijska družba. A jasno je, kam pes taco moli! Liberalni gospodje ne marajo slovenskim kmetom preskrbeti slovenskega pouka in zato se branijo z rokami in nogami slovenščine zmožnega popotovalnega učitelja. Koliko je v tem „političnega gibanja“, da se slovenskim kmetom dovoli slovenski učitelj kmetijstva, to so mogli iztakniti le ti gospodje. — Nam se pa zdí, da se ravno po tej nestrpnosti nasprotnikov vedno bolj poostreje borba med narodnostima.

(Slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“) vabi na Silvestrov večer, katerega priredi v četrtek, dné 31. t. m. v spodnjih prostorih čitalnične restavracije s prijaznim sodelovanjem gospodične Nigrinove in gospoda Medena. Vsozred: 1. A. Nedved: „Dekletu“, moški zbor. 2. F. S. Vilhar: „Ljubicea“, moški zbor. 3. * * * „Olkani hlapec“, šaljivi prizor. 4. Vogel: „Cigani“, moški zbor s tenor-samospevom g. Medena. 5. * * * „Deklamacija“, deklamuje gospodična Nigrinova. 6. A. Foester: „Njoj“, čveterospev. 7. * * * „Liska“, šaljivi prizor. 8. Knabl: „V pomladi“, mali moški zbor s tenor-samospevom g. Medena. 9. * * * „Žan ni bedak“, šaljivi moški zbor. 10. Sršenovič: „Jür v Ljubljani“, šaljivi prizor. 11. „Novoletni pozdrav“. 12. Prosta zabava. — Mej vspevdom in pozneje svira godba pod vodstvom gosp. Karola Bitscha. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop za č. ude prost, za neude 30 kr. za osebo, družinske vstopnice 3 oseb 70 kr.

(Čitalnica v Postojini) priredi na Silvestrov večer v četrtek dné 31. grudna 1891 v svojih prostorih veselico. Vspored; 1. Nagovor, govori g. A. Ditrich. 2. P. H. Sattner: „Opomin k petju“, mešan zbor. 3. S. Gregorčič: V pepelnici noči, deklamuje g. A. Šibenik. 4. Kocjančič: „Njega ni“, moški zbor z bariton-solo (g. A. Ditrich) in čveterospevom. 5. „Lahko noč“, čveterospev. 6. Bob in Kranja. Veseloigra v enem činu. 7. Šaljiva dražba. 8. Prosta zabava. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustopnina. Posamezne osebe 60 kr., rodbine 1 gld. Čisti dohodek te zabave namenjen je ubogim pogorelcem v Rakitniku, zato se i velikodušnosti ne stavijo meje. Gledé na dobrodelni namen vabi k obilnej vdeležbi ODBOR.

(Čitalnica na Vranskem) priredi prihodnjo nedeljo zvečer veselico, pri kateri svira šmarska godba. Gostje dobro došli!

(Nova posojilnica.) Celjsko okrožno sodišče je z odlokom z dné 8. t. m. dovolilo posojilnico v Framu, registrovano zadrugo z neomejeno zavezo. Načelnik je gosp. Janez Gert, odborniki gg.: Simon Gaberc, A. Kosér, Fr. Pirkmaier, M. Turner in Jer. Zamolo; računski pregledovalca gg.: Mat. Koren in Fr. Kirbiš.

Telegrami.

Novo Mesto, 29. decembra. Poslanec Šuklje je včeraj zbranim volilecem razložil trgovinske pogodbe, dokazujoč, zakaj jih je sprejeti navzlic utemeljenim pomislekom proti vinski carini. Shod izrekel je poslancu zahvalo in zaupanje, pritrjujoč mu tudi gledé trgovinskih pogodb.

Dunaj, 29. decembra. „Wiener-Zeitung“ je objavila finančni zakon za leto 1892, dalje zakon o začasni vredbi trgovskih pogodb s Turčijo, Bolgarijo, Španijo in Portugalom.

Dunaj, 29. decembra. Listi soglasno poročajo, da bode v kratkem imenovan dr. Bilinski generalnim ravnateljem avstrijskih železnic namesto Čzedika, ki gre v pokoj. — Cesar je podelil pisarniškem ravnatelju državnega zbora, Blumenstocku, viteški križec Leopoldovega reda. — V deželnem zboru je ces. namestnik predložil načrt o dunajskih občilih in prosil, naj se hitro reši. Načrt se je izročil posebnemu odseku 15 članov. — Okrajno sodišče v Schwechatu prosi dovoljenja, da sme postopati proti dr. Luegerju zaradi razžaljenja časti; prošnji zbor ustreže.

Budimpešta, 28. decembra. Govori se, da bode državni zbor razpuščen dné 5. januarija, nove volitve bodo od 28. januarija do 6. februarija.

Pariz, 28. decembra. Na vprašanje poslanca Millevoya je odgovoril vnanji minister; Francija mora od Bolgarije zaradi iztiranega Chadourna dobiti zadoščenje.

London, 29. decembra. Princeu Kristianu so včeraj izrezali od svinčenih zrn ranjeno oko.

Tuji.

21. decembra.

Pri **Južnem kolodvoru**: Taučer, brivec, s soprogo iz Trčiča.

Pri **bavarskem dvoru**: Boterta, mizar, z Reke. — Knifc s Krškega — Koren z Rakega. — Novošek iz Kranja.

Umrli so:

23. decembra. Terezija Konšek, gostija, 64 let, Rožne ulice 25, plučni edem. — Pavla Erjave, delavčeva hči, 2 leti, Tržaška cesta 26, ošpice. — Franc Janež, delavčev sin, 5 mesecev, Cesta v mestni log 11, božjast.

24. decembra. Marija Jenko, krovčeva žena, 42 let, Kravja dolina 1, jetika. — Franc Wolf, hišni oskrbnik, 72 let, Gospodske ulice 14, kap.

25. decembra. Jožef Jeršek, delavčev sin, 5 let, Poljanska cesta 53, ošpice.

26. decembra. Franc Jebačin, delavec, 56 let, Kolodvorske ulice 20, plučnica. — Marija Spiller, pismonoševa hči, 1 $\frac{1}{2}$ leta, sv. Petra cesta 60, plučnica. — Matija Kunst, kajžarjev sin, 4 leta, Illova 28, ošpice. — Marjeta Skerjanc, kuharica, 60 let, Florijanske ulice 15, sušica. — Katarina Jeršek, delavčeva hči, 5 let, Poljanska cesta 53, ošpice.

27. decembra. Ludovik Siard, paznikov sin, 5 let, Poljanska cesta 55, plučnica. — Katarina Mahnič, umirovljenega računskega uradnika soproga, 63 let, sv. Petra cesta 13, plučna asthma. — Marjeta Havptman, dekla, 46 let, sv. Petra cesta 25, jetika. — Slavka Zorenc, lončarjeva hči, 3 leta, Rožne ulice 33, ošpice. — Jožef Lukman, sprevednikov sin, 6 let, Tržaška cesta 12 a, croup. — Terezija Bauer, finančnega svetnika soproga, 74 let, Mestni trg 24, plučni edem.

V bolnišnici:

24. decembra. Frančiška Jurčič, gostija, 62 let, vsled raka. 25. decembra. Jera Havptman, gostija, 58 let, oedema acuta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	razkoma v mm	toploma po Celsiju		
28	7. u. zjut.	738.0	3.6	brezv.	
	2. u. pop.	738.3	7.8	sl. jzap.	1.20
	9. u. zveč.	739.3	4.2	„	dež

Srednja temperatura 5.3°, za 8.2° nad normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dné 23. decembra 1891.

(Brzjavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld.	434,564.000 (+ 2,953.000)
Kovinski zaklad	„	245,943.000 (+ 3.000)
Listnica	„	170,339.000 (+ 4,380.000)
Lombard	„	29,520.000 (+ 994.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld.	19,177.000 (— 4,316.000)

Zahala.

Prevzišeni knez in škof ljubljanski mi je dal izročiti dvesto goldinarjev, da jih razdelim uboškom povodom visokih božičnih praznikov in bližajočega se Novega leta.

Usojam se v imenu obdarovanih uboškov javno izreči najiskrenejšo zahvalo na tem velikodušnem darilu.

V Ljubljani, 24. dan decembra 1891.

Župan: Grasselli.

Kotranaste kroglice.

Priporočljive kot kašelj in hripavost odstranjuječe in olajšujoče, sliz razkrojujoče sredstvo.

Te kroglice, ki pomirujejo in mehčajo, morejo se posebno onim priporočati, ki pri svojih poslih in dolžnostih potrebujejo jasen in močan glas, kakor cerkveni govorniki, učitelji, pevec itd. — 1 škatla 25 kr., 10 škatel 2 gld.

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (1310) 4

Cenilniki zastonj in franko.

Največja zaloga šivalnih strojev

(1410) **JAN. JAX,** (30) **LJUBLJANA,**

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se (1410) dovoljujejo. (30-29)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Novoletno darilo.

Sv. Alojzij Gonzaga

ali (1482) 30-21

devetdnevna, oziroma šestnedeljna pobožnost v spomin blažene smrti sv. Alojzija.

Spisal Jan. Smrekar,

katehet ljudskih šol v Ljubljani.

Cena v usnji z zlato obrezo 80 kr., v platnu vez. 60 kr.

Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 29. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	92 gld. 55 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	92 „ 20 „
Zlata renta 4%, davka prosta	109 „ 25 „
Papirna renta 5%, davka prosta	102 „ 20 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1013 „ — „
Kred tne akcije, 160 gld.	287 „ 75 „
London, 10 funtov strl.	117 „ 95 „
Napoleonondor (20 fr.)	9 „ 35 $\frac{1}{2}$ „
Cesarski cekini	5 „ 60 „
Nemških mark 100	57 „ 97 $\frac{1}{2}$ „

Dné 28. decembra.

Ogerska zlata renta 4%	106 gld. 40 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 „ 70 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 „ 50 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	148 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	179 „ 70 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 25 „
Zastavna pisma „ „ „ 4 $\frac{1}{2}$ %	100 „ — „
Kreditne srečke, 100 gld.	185 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	63 „ — „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	16 „ 75 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	62 „ 50 „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	56 „ 50 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 „ — „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2810	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	81 „ 90 „
Papirni rubelj	1 „ 16 „
Laških lir 100	45 „ 75 „

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 $\frac{1}{2}$ % zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4 $\frac{1}{2}$ % komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z

ogersko hipotečno promeso

à gld. 1 $\frac{1}{2}$ in 50 kr. kolek.

Žrebanje dné 15. januarija.